

Súťaž o mlieku: Mladý ekofarmár 2015

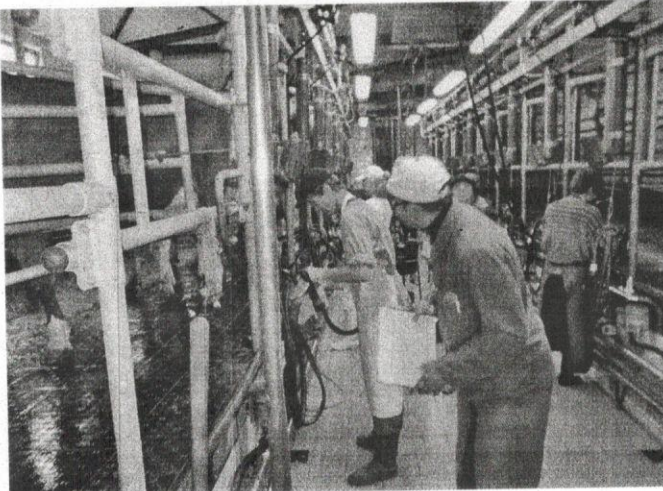
Na 16. ročníku celoslovenskej súťaže Mladý ekofarmár sa zúčastnilo 18 nadaných žiakov stredných odborných škôl, aby preukázali nielen odbornú vedomosť o výrobe, zložení, získaní či spracovaní mlieka, ale aj praktické zručnosti v chemickom laboratóriu a pri dojení kráv v maštalí.

PRUSKÉ. Tohtoročné finálne súťaže o mlieku sa konalo 4. až 6. mája v Strednej odbornej škole Pruské a na farme Bohunice Poľnohospodárskeho družstva „Vršatec“ so sídlom v Pruskom, okres Ilava.

Najprv teória

Súťaž, ktorá pozostáva z piatich disciplín, odštartoval vedomostný test o mlieku. Zostavený bol nielen zo všeobecných otázok týkajúcich sa plemien hovädzieho dobytky, významu a vlastností mlieka a jeho zložiek vo výžive, tvarových a funkčných vlastností vemena, ale aj z otázok z technológie získavania a ošetrovania mlieka, dojacích zariadení či legislatívy SR a EÚ súvisiacej s požiadavkami na výrobu mlieka.

V degustáčnych skúškach súťažiaci ochutnávali a vizuálne posudzovali mlieko a mliečne výrobky. Žiaci, ktorým komisia predložila rôzne druhy i vzorky bieleho mlieka, stanovovali jeho vlastnosti a podľa znakov kvality zatriedili do akostných tried. Súčasťou hodnotenia boli aj laboratorné

Praktická časť súťaže Mladý ekofarmár sa uskutočnila v skorých ranných hodinách na farme dojníc Bohunice, PD "Vršatec" so sídlom v Pruskom.

Dojiť kravy

„Keď sa nebudeš učiť, pôjdeš dojiť kravy“, zvyknú vriať rodičia svojim deťom. Zrejme netušia, aká je to odborná a zodpovedná práca, čo museli preukázať i samotní študenti v praktickej časti súťaže.

Ako uviedol Ing. Ján Kopčo predseda predstavenstva PD „Vršatec“, ktoré sa snaží získať štatút spoločnosti, kde bude vykonávaný tzv. duálny systém prípravy žiakov odborných škôl na budúce povolanie, výroba mlieka, ktorá je nosnou témou súťaže, je najťažšie odvetvie poľnohospodárskej výroby.

Zároveň musí byť fyziológom i biológom, aby vedel, kedy sa mlieko uvoľňuje a dojnica sa nestresovala. Dojaca súprava sa nesmie nasadiť príliš skoro a ani veľmi neskoro. Taktiež musí vedieť zistiť, či je vemeno zdravé.

Súťažiaci „dojiči“ boli v dojmárskych hodnotení z celkovej zručnosti pri dojení dojacím strojom a z dodržiavania zásad hygienického programu získavania mlieka. Nezvládli však ten, kto nadojil najviac mlieka, ale body sa získavali za prípravu zvierat a dojacieho zariadenia, ako aj za správny postup vo všetkých fázach dojenia. Hodnotila sa celková pripravenosť súťažiaceho z hľadiska pomôcok a oblečenia, ako aj pracovného miesta a dojnice k dojeniu. Dôležité bolo, aby sa dojacia súprava nasadzovala na suché a čisté vemeno a maximálne sa využila fyziológia spúšťania mlieka. Pozornosť sa sústre-

dila aj na šetrné ukončenie dojenja.

Menej odborníkov

Ako uviedol predseda odbornej komisie prof. Ing. Vladimír Tančín, DrSc., pracovník NPPC – VÚŽV Nitra a Slovenskej poľnohospodárskej univerzity Nitra, uvedená súťaž je jednou z mála, ak nie jedinou, ktorá vytvára priestor pre súťaženie študentov poľnohospodárskych škôl nielen na teoretickej, ale najmä praktickej úrovni.

„Nieme, že v posledných rokoch došlo k výraznému poklesu odborníkov v prvovýrobe. Dokonca sa výrazne znížil aj záujem o poľnohospodárske vzdelávanie zo strany mladých ľudí, a to aj napriek tomu, že v súčasnej prvovýrobe je veľa nových automatizovaných technológií a moderných prístupov v riadení produkcie mlieka. Objavujú sa napríklad dojacie plnoautomatizované sys-

témy – roboty, ktoré si vyžadujú odborníkov so širokými technickými, počítačovými a biologickými vedomosťami. Na druhej strane, súťaž vyzdvihuje opodstatnenosť farmárčenia a šíri myšlienku zapájania mladých ľudí do poľnohospodárskej prvovýroby ako zdroj celoživotného a perspektívneho zamestnania. Len odborne zdatný pracovník môže zabezpečiť

prospech boli zamerané na teoretickú i praktickú časť súťaže.

Vyhlasovateľom súťaže Mladý ekofarmár je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Finančne a metodicky súťaž zabezpečil Štátny inštitút odborného vzdelávania Bratislava. Odbornými garantmi súťaže boli pracovníci NPPC – VÚŽV Nitra a SPU v Nitre, ktorí za

Na prvých troch miestach sa umiestnili:

1.	Matej Banáš	SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Trnava
2.	Tomáš Baranovič	SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Levice
3.	Ludmila Mojcherová	SOŠ Kušnírska, brána 349/2, Kežmarok

Vítajú súťaže (na obrázku sprava): Matej Banáš, Tomáš Baranovič a Ludmila Mojcherová.

vysokú kvalitu surovín živočišného pôvodu a životných podmienok zvierat,“ konštatoval prof. Vladimír Tančín.

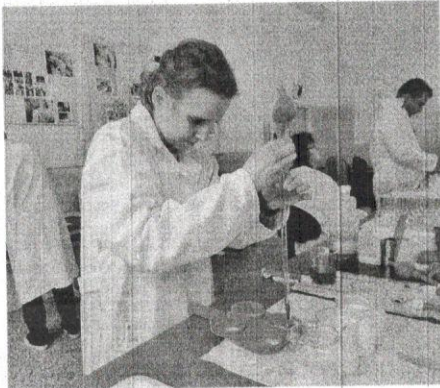
Úroveň sa zlepšuje

Po druhýkrát sa do súťaže Mladý ekofarmár zapojili aj školáci zo základných škôl, spolení v dvojčlenných tímoch so „stredoškolskimi“, a to vďaka Národnému projektu „Podpora profesijnej orientácie žiakov ZŠ na odborné vzdelávanie a prípravu prostredníctvom rozvoja polytechnickej výchovy zameranej na rozvoj pracovných zručností a práca s talentami“. Súťažné

aktívnej spolupráce s pedagogickými pracovníkmi zapojených stredných škôl dohliadali na odbornú náplň a priebeh súťaže.

Z hodnotení súťaže vyplynulo, že úroveň súťažiaceho sa každým rokom zlepšuje a znižujú sa aj rozdiely v bodovom ohodnotení jednotlivých súťažiacich. Budúci, už 17. ročník tohto náročného celoslovenského finále sa bude konať v Strednej odbornej škole veterinárnej v Nitre, ktorej riaditeľka SOŠ Pruské Ing. Janka Fedorová odovzdala putovný pohár.

PATRIČIA DOLEŠOVÁ
FOTO – JANKA BOČKAYOVÁ

Súčasťou hodnotenia mlieka boli laboratorné skúšky.

skúšky, pri ktorých určovali kyslosť a mernú hmotnosť mlieka a dokazovali produkty zápalu vemena – mastitidy v mlieku a tiež zistovali, či mlieko pochádzalo od chorej alebo zdravej kravy.

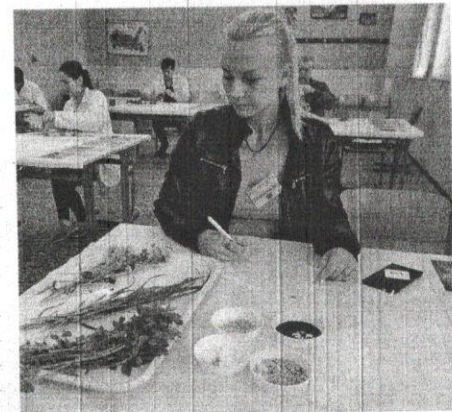
Oproti vlnaňisku bola súťaž rozšírená o disciplínu rastlinná výroba a odpadové hospodárstvo, kde žiaci museli zvládnuť praktické úlohy, ako výpočet zásoby siláže v silážnych žlaboch, zásoby okopanín v hrobkách, botanický rozbor pasienkového porastu či správne určiť a zatriediť krmoviny a osiva.

„Dovoliť si tvrdiť, že ani vysokoškolsky vzdelaní odborníci s niekoľkoročnou praxou nemôžu o sebe povedať, že majú dokonale zvládnutý chov dojníc a výrobu surového kravského mlieka. Preto aj účasť a prípadné umiestnenie v tejto súťaži je iba prvým, maličkým kročikom k tomu, aby sa do žiakov v budúcnosti stali ozajstní odborníci,“ uviedol Ing. Ján Kopčo.

Podopiť zvierat správne, totiž nie je také jednoduché. Dojiť musí byť zručný, aby vedel pracovať s technikou.

V celoslovenskom kole súťažilo 18 žiakov:

Ludmila Mojcherová	SOŠ, Kušnírska brána, Kežmarok
Kristína Doláková	SOŠ, Kušnírska brána, Kežmarok
Tomáš Baranovič	SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Levice
Izabela Pastieriková	SOŠ veterinárna, Nitra
Lucia Žiaková	SOŠ veterinárna, Nitra
Klára Kovárová	SOŠ veterinárna, Nitra
Matej Banáš	SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Trnava
Daniela Dovalovská	SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Trnava
Jakub Gašpar	SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Trnava
Matúš Habán	SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Trnava
Barbora Gancárová	SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Žilina
Viktória Sotoňáková	SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Žilina
Simona Michalíková	SOŠ Pruské Marián Monček SOŠ Pruské
Pavol Kovács	SOŠ polytechnická, Liptovský Mikuláš
Dominika Kleščová	SOŠ veterinárne Košice-Barca
Dominika Fridmanská	SOŠ veterinárna Košice-Barca
Barbora Pandulová	SOŠ Pod Bánošom, Banská Bystrica
Šimon Lupták	SOŠ Pod Bánošom, Banská Bystrica

Súťažiaci museli správne určiť a zatriediť krmoviny a osiva, ale zvládnuť aj praktické výpočty.